

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monumenta Paderbornensia

Ferdinand <Paderborn, Bischof, II.>

Amstelodami, 1672

Epistola Dedicatoria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-7830

*Reverendissimis, Illustribus, Generosis,
& Clarissimis Diœcesis Paderbornensis*

ORDINIBUS,
COLLEGIO CATHEDRALI,
NOBILITATI EQUESTRI,
ET
CIVITATIBUS,

S. P. D.

DANIEL ELSEVIRIUS Typographus.

Ræcipua omnino & pæ-
ne sacrosancta ingeniorum
existimatio ab omni tem-
porum memoria jam olim
viguit, hæc præsertim in-
ter nationes, quas elimatæ
ob indolis morumque tersiorem ob cultu-
ram

E P I S T O L A

ram miratrix fama in ore posteritatis præ
 ceteris approbandas circumfert: quasque,
 ceu normam & legem exactam, nobis
 ostentat, cujus ad æmulationem humana
 vita perpulchrum ac laudabilem maxime
 componatur in modum. Adeo quidem, ut
 Græci veteres, quos potissimos artium bo-
 narum vindices ac propagatores haud im-
 merito dixerim, & Græcorum post subsecu-
 ti exemplum Romani, dum ambitiosè plus
 satis sibimet unis gloriam hanc omnem eunt
 adfertum, gentium reliquarum oppido nihil,
 quod eam quidem sub tempestatem orbe
 terrarum in universo opibus florebat ac po-
 tentiâ, aut laude ceteroquin bellica specta-
 batur, à Barbarorum numero, atque ab igno-
 miniosi ista nominis contumelia immune
 exemptumque siverint haberi. Non Persas
 (seu Parthos malumus dixisse) armorum
 assultu toties totiesque concussa Græcia,
 tum ipsæ hostili manu infessæ Atticæ Athe-
 næ, non profligati deletique identidem
 Romani exercitus, Tigridisque ac Euphra-
 tæ

DEDICATORIA.

tæ limes populum adversus rerum domitor-
rem præstitus fato quodam invictus & tan-
tum non inaccessus; non Indos, & quicquid
gentium præter hosce sub exortu Solis at-
que occasu minus aut cognitum aut in-
tactum penitus jacebat, sive id odorum
aliove lætiore felicitatis soli proventu opi-
mum, sive affluens divitiarum copia ac fa-
cultatibus, semet vindicare quiverit ab
inusta ut temerè sic arroganter hac tam in-
signi nota. Quid verò de Majoribus no-
stris effabor, eò probrosius superbiusque
à molesto subseffore passim exceptis, quod
eruditionis & scientiæ vim omnem, ab a-
nimo mutuandam rectius, in solo mem-
brorum robore, tractandisque haud igna-
viter armis, artium ceterarum plus nimio
incuriosi, collocatam habebant? At verò
tantum serenæ tempestatis, tantum repen-
tini luminis huic sæculo vix tandem nunc
adfulget, post discussam deterfamque sen-
sibus à nostris ignorantia incumbens an-
nosam ac fœdissimam istam caliginem, ut

b

si

E P I S T O L A

si non hos ipsos, quos præ aliis commen-
dabam modo, Græcos ac Romanos, politu-
ra mentis elegantiaque interdum adæqua-
mus, propiusve saltem accedimus, iisdem
certè, quibus ob agrestem inconditam-
que vitæ ac studiorum illuviem despiciatui,
neque id sine jure nonnullo, ducebamur
ante, nunc à convitio probroque veteri tu-
tos quodammodo nosmet, minus certè re-
prehensionis obnoxios, præstemus. De non
paucis Germaniæ utriusque præstantissimis
viris, popularibus nostris, è plebe media
in summum Graiæ ac Latinæ eruditionis
culmen haud ita nuper mirificè & glo-
riosè eluctatis, ne quid præter ordinem
hîc à me dicatur, operosius enim, quàm
loci hujusce permittant angustia, dicen-
dum foret, præest Vobis, Reverendissimi,
Illustres, Generosi, Clarissimique Viri, &
ut diuturnus præesse pergat, utque flo-
rentissimo vitæ decursu Nestoream ac Ti-
thoniam excedat ætatem, Deum Opt.
Max. omni votorum ardore supplicem &
ve-

DEDICATORIA.

venerabundus convenio: præest, inquam,
is Vobis nunc Princeps, qui innume-
ras inter eminentissimasque ac præglo-
riosissimas virtutes, tanto ingenii perspi-
cacia nitore, tantâ mentis candidæ at-
que urbanæ excultus venustate, tantâ
artium ingenuarum cognitione, sollerti-
que prorsus ac industrio rerum longè
plurimarum usu & experientiâ instructus,
adeò in oculis nemini non versatur, ut o-
mnem antiquitatis perpolitæ titulum pu-
blico consensu unus hac parte exhaufe-
rit ac consummarit: dignus nominibus
heroum accenseri priscis, dignus fortu-
natiore illo floruisse sæculo, prima in-
ter Romanæ laudis decora, atque in iis nu-
merari loco perquam spectabili; ni, præ-
sentissima fatorum benignitate, ævo in
universum huic nostro, Vobis autem pe-
culiariter obtigisset altæ dignationis ac fasti-
gii principalis singulare id ornamentum,
per quod indubitatis evincatur argumen-
tis, animum haudquaquam esse nobis
b 2 despon-

E P I S T O L A

despondendum, posse quandoque confieri, ut in sterili ac neglecto solo, si probè excolatur, fructus oriantur quàm emendatissimi, & cum nulla non felicium locorum ubertate comparandi. Ultro jam dudum agnoscitis, puto, designari à me Reverendissimum juxta ac Celsissimum FERDINANDUM, inclytæ atque perve-
tustæ, nec nunc primitus Diœcesi Vestræ multa cum laude imperitantis FURSTENBERGIÆ Gentis primarium & Famæ commendatissimum decus. Is cùm ad stabilendam augendamque rem Vestram immane quantum incrementi contulerit, vix quicquam tamen offertur in omni, qua pollet, excelsa animi hac ingentis dote conspectius sublimiusque, quàm quod à Majoribus Vestris præclarè jam olim gesta studio indefesso it adfertum; temporisque rubiginoso dente erosa penitus ac profundiori oblivionis abyssu immerfa lucem in conspicuam perpetuamque revocat dexterrime, si quæ ad gloriam nominis Vestri propagandam

DEDICATORIA.

gandam & saculorum æternitati inscribendam videntur factura. Quod uti liquidò factis apparet ex hoc Monumentorum Paderbornensium libello, quem auctiorem luce publica nunc redonamus, ac Vobis in manum sistimus, sic argumentis multò plenioribus manifestum id ipsum aliquando fiet, si telam historicam, quam de Patriæ Antiquitatibus litteratissimi hujusce Principis auspicio luculentam atque operosam inter homines eruditos sunt qui moliantur, dabitur detexi: ut quantum salutaribus ejus consiliis, atque inculpatis regnandi artibus Vos debetis, ob restitutam temporum securitatem, solidosque Pacis integratæ successus, tantundem patrocínio scientiarum, Musisque ac lucubrationibus ejusdem mirè concinnis debituri mox sitis: quarum beneficio pervigili Majores Vestri, formidanda illa Romanis armis nomina, tanquam postliminii jure, à diuturno ætatis interlapsæ situ, ac pædore isto carcerario liberati tandem, & meritissimis restituti Famæ

E P I S T O L A

præconiis in ora memoriamque hominum
 rursus exsurgunt. Ne non aut Vos in ante-
 genitis habeatis, quos æmulemini, aut de-
 futuri sint è posteritate Vobis, qui Vos vi-
 cissim æmulentur: tum Princeps ipse ne
 non post se relinquat nobis exactè forma-
 tam omni ex parte sui ipsius imaginem, per
 quam in discrimen controversiamque vo-
 cetur olim jure, utrumne manu feliciore is
 gesserit scripto post concelebranda ab aliis,
 an aliena gesta laudabilius idem concelebra-
 rit partim, partim concelebrari ab homini-
 bus rei tantæ idoneis commodum accurarit.
 Cavendum enim unicè, ne arbitremur, la-
 tissimè patentem in illo ingenii hunc cam-
 pum intra rei poëticae historiaeque aut litte-
 raturæ politioris exiles terminos ac cancel-
 los strictiores coërceri: qua tamen orbita
 tam tenui vel sola certissimam nominis
 immortalitatem acquiri palam est atque in
 comperto. Ac primo quidem, Antistitis
 rem sacram Ecclesiamque ex officio cu-
 rantis si plenas percensemus partes, facile
 con-

DEDICATORIA.

constabit nobis, versari eas præcipuè circa divini cultûs promovendam auctoritatem, ac convulsam temporum injuria disciplinam ecclesiasticam pro virili instaurandam: tum Deum circa per submissas preces rebus humanis arctius conciliandum: adhæc in jejuniis ac supplicationibus indefinenter iterandis: nec minus in demerenda ac sublevanda conatu omni mortalium inopum egestate: in templis denique, nosocomiis, cœnobiis qua exædificandis de novo, qua reficiendis, si quæ collapsura præsenio videantur. Hæc plusquam totum hominem unicè occupare quid ni possint? At quis muniis in hisce cunctis religiosè adimplendis cogitationes in æterna ac cœlestia semper obversas contentius defigit, quàm Celsissimus FERDINANDUS? Quis Clerum ad saluberrima frugalitatis ac temperantiæ suæ instituta imitanda certiore provocat exemplo ac rapit? In re familiari quàm temperata, & quasi ad æqualem libram trutinamque exacta omnia! Nihil illic

E P I S T O L A

est ad hæc, occasionem rei novandæ quam-
cumque seditiosis præcidere ingeniis: an-
nonæ arctioris difficultates expedire: nu-
bem procellamque offensiuncularum vel
minimam amoliri ac cautè prævertendo
dissipare maturo occurfu, priusquam se-
se erumpat, si quæ foris ingruens dubiè
solummodo ac subobscurè minitetur è vi-
cinia. Gratulatur Ordo Equester, assertum
sibi pristinum splendorem, legesque à Prin-
cipe conditas, per quas opportunè cavea-
tur, ne cui Nobilitatis antiquæ viro ple-
beiis immisceri matrimoniis sit integrum.
Gratulatur idem is Equester Ordo, adole-
scentibus loco splendido prognatis impen-
sas munificè suppeditari, per quas omni
disciplina liberaliore non imbuantur hi so-
lummodo primoribus, quod aiunt, labris,
sed verò saturentur largo eruditionis pa-
stu, ac interius affatim redundant. Nec
sufficiens retur, pro cetera, quam sibi ac-
quisivit, gloria Princeps laudatissimus,
optimum sese æquissimumque tot populis
præ-

DEDICATORIA.

præsidere Rectorem, nisi animo verè paterno civium utilitati in futurum quoque patrocinetur; hoc providè imprimis, quantum in sese, ac consultè agendo, ut quam simillimos sui Rectores, ceu lege agnationis hereditaria, proferat, quibus de manu in manum rectè abs se constituta mox tradantur, suaque ævi in immensum propagentur per posteros beneficia: unde demum fiat, ut è vivorum post tollendus numero, meritis tamen suis sempiternis ac benefactis, ceu præsens, numquam non sit interfuturus. In vectigalium exactione publicisque oneribus irrogandis minimum sibi permittere, in amovendis temperandisque plurimum. Aut si per duriora tempora, ac urgentes ærarii angustias, eo necessitatis quandoque est confugiendum, ut deflectat nonnihil à semet ipso, nec moribus in totum suis obsequatur, dolere tum verò graviter, ac sibi detractum putare, quicquid privatis civium singulorum facultatibus decrescat, publico utcumque

E P I S T O L A

emolumento accessurum. Pari lenitate atque animi moderatione spectari supplicia circa ac pœnas: adeò quidem, ut vindicando in facinorosos nec severi plus nimio aut atrocis vel tantillum præ se ferre, nec contra remissione præter justum indulgentiâ culpam fovisse atque invitasse possit insimulari. At quoties præmiis remuneranti luculentis benefacta accendenda sunt, ac nutrienda virtus, iter planè diversum contrariumque insistendum sibi idem proponit. Nihil tunc lentum aut cunctabundum; nihil non acre, concitatum, & si fas sic loqui, grandini spissæ profusæque in illo simillimum agnoscas. Victorias & triumphos, quos vicina bella spondere nonnumquam poterant amplissimos sanè, rejicit fastidiosos, atque abs se excludit; nullis omnino horum admittis, nisi cruoris humani expertibus, nec cui rem vestram objecturis unquam dispendio: & quos promotæ Pacis certamen, ac Principum quâ confinium quâ longius remotorum expugnatus affectus

D E D I C A T O R I A.

Etus domitusque miti illa & numquam non
 exporrecta obviaque officiosæ benignitatis
 illecebra, admodum frequentes ingessit ul-
 trò. Sic ex publica benevolentia tropæum
 longe lateque splendidissimum, & ætatis o-
 mnem senectam laturum, in animis homi-
 num, ceu vectigalibus sibi pulcherrima hac
 militiæ togatæ opera & stipendiariis quo-
 dammodo factis, erexit constituitque, in
 quo serus utique ac superstes sibi ipsi post
 mortem obitam triumphet. Qua re sapien-
 ter planè sollerterque cognita ac perspecta
 Celsissimo Monasteriensis Diocessios Præ-
 fuli, ex compluribus haud longè quærendis
 viris summatibus, unum hunc præsertim
 dignum est arbitratus, quem sibi successo-
 rem cuperet decerni. Sed colligo me, jam
 plus æquo exspatiatus, dum orationis pa-
 negyricæ, & quidem ingentis, diffusum
 opus, quale tot tantisque præstringendis
 virtutibus vix suffecerit, tralatitia hac epi-
 stola comprehendi nequicquam spero. O-
 tiosum quippe ac supervacaneum prorsus

EPISTOLA DEDICATORIA.

videri possit, in iis apud vos laudibus commemorandis diu multumque hærere, quarum experimenta infinita, & tantum non quotidiana à Vobis oculatis testibus è proximo capiantur. Huc adde, quod non nisi rudi admodum ac transcurrente penicillo Patriæ hic & Litterarum communis Patrens à me nunc delibatur, idque loco in primis alieno, ubi ipsummet ætherios illos haustus in perennaturis semper ingenii mirè felicitatis foetibus altius spirantem contemplamini. Valet, Reverendissimi, Illustres, Generosi, Clarissimique Viri. Quod si satisfeci vobis in hisce primitiis, plura id genus defæcatæ atque aureæ venæ monumenta expectetis è typographia nostra par est.

*Datum Amsteladami,
Anno c^o l^o c^o lxxi.
a. d. vi. Kal. Novembr.*

B E R.